

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Księztwa naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 16. lutego. Dnia 17. lutego 1854 wyjdzie i rozesłany zostanie z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie, Oddział I., część LXII. z roku 1853 dziennika rządowego dla kraju koronnego Galicyi.

Zeszyt ten zawiera pod

- Nr. 244. Cesarskie rozporządzenie z dnia 11. listopada, mocą którego niższo-austryacka miara i waga ogłoszoną zostaje za prawną miarę i wagę w cywilnym okręgu administracyjnym królestw Krocacyi i Sławonii.
- Nr. 245. Cesarskie rozporządzenie z dnia 17. listopada 1853, o sędownictwie górniczem na Pograniczu wojskowem.
- Nr. 246. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 18. listopada 1853, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza Wojskowego, którem przepisano, iż z dniem 1. maja r. 1854 wszędzie, gdzie łokieć wiedeński nie jest już za prawny ogłoszony, użycie jego obowiązkiem być ma każdego sprzedawcy towarów łokciowych, jeżeli tego kupujący żądać będzie.
- Nr. 247. Rozporządzenie ministerstw sprawiedliwości i finansów z dnia 21. listopada 1853, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicza Wojskowego, o bliższych postanowieniach co do wykonania ustaw karnych na przestępstwa ustaw celnych państw związku celnego niemieckiego.
- Nr. 248. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 23. listopada 1853, tyczące się zniesienia dotychczasowej dyrekcji jeneralnej komunikacyjnej w skutek najwyższego rozporządzenia.
- Nr. 249. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z dnia 25. listopada 1853, tyczące się politycznej i sądowej organizacji Arcyksięstwa Austrii poniżej Anizy.
- Nr. 250. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z dnia 25. listopada 1853, tyczące się politycznej i sądowej organizacji Arcyksięstwa Austrii powyżej Anizy.
- Nr. 251. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 27. listopada 1853, obowiązujące dla królestwa Lombardzko-Weneckiego, którem w skutek najwyższego postanowienia z dnia 22go listopada 1853 rozciąga się zniesienie cła wchodowego od pszenicy, kukurudzy i owsa, wprowadzonego do królestwa Lombardzko-Weneckiego, aż do końca marca 1854.

Lwów, 7. lutego. W Gremboszowie, obwodzie Tarnowskim założono trywialną szkołę z rocznem uposażeniem w kwocie 210 złr. m. k. Na pokrycie tej sumy zapewnił właściciel dóbr, Józef hrabia Załuski roczny datek 30 złr. m. k., a gminy Gremboszów, Wola Gremboszowska, Lubeczko, Zawierzbice i Karsy obowiązały się płacić rocznie 180 złr. m. k.

Te gminy przyjęły także na siebie opędzenie wszelkich innych potrzeb szkolnych.

Następnie dla polepszenia utrzymania przyszłego nauczyciela, przyrzekł proboszcz w Gremboszowie ix. Wojciech Kałatowicz przez czas swego posiadania tego probostwa, dawać corocznie jeden korzec żyta i tyleż pszenicy i odstąpić bezpłatnie do użytku cztery grządki ogrodowe, to jest dwie pod ziemniaki, a dwie pod kapustę.

C. k. krajowa władza szkolna ma sobie za przyjemność podać do wiadomości publicznej ten nowy dowód usilności ku rozszerzeniu nauki ludu, jaki w najnowszym czasie dały wiejskie gminy Tarnowskiego obwodu przez założenie tak pożytecznych instytucyj.

Lwów, 7. lutego. Na utrzymanie nauczyciela w nowo-założonej tryw. szkole w Siedliszowicach w Tarnowskim obwodzie, zapewnił właściciel dóbr, Józef hrabia Załuski 15 złr. m. k., a gminy Sie-

dliszowice i Bieniszowice 180 złr. m. k. rocznie, i przyjęli na siebie opędzenie innych potrzeb szkolnych.

Okazana przeto dążność rzeczonych stron ku podźwignieniu nanki ludu podaje się niniejszem z przyjemnością do wiadomości publicznej.

Lwów, 10. lutego. Do uposażenia założonej prowizorycznie trywialnej szkoły w Zarudcach, w Lwowskim obwodzie, przyczyniła się gmina Zarudce kwotą 100 złr. m. k. w gotówce, następnie pięcią korcami różnego zboża na utrzymanie nauczyciela, który prócz tego będzie mieć do użytku przeznaczony od gminy dla szkolnego zamiaru ogród, obejmujący 858 sazi kwadratowych, a Lwowski konwent OO. Dominikanów, jako byłe dominium tej włości przyrzekł dawać corocznie 6 sągów n. a. drew na opalanie szkoły; co się niniejszem podaje do wiadomości publicznej.

Lwów, 10. lutego. W Uściu jezuickim, w obwodzie Tarnowskim założono trywialną szkołę. Do uposażenia jej przyczynili się właściciele dóbr, Józef hrabia Załuski, kwotą 10 złr. m. k., a gminy: Uście, Okręg i Biskupice kwotą 180 złr. m. k. rocznie.

Oprócz tego zapewniły rzeczone gminy także opędzenie wszelkich innych potrzeb szkolnych.

Okazana przeto dążność ku rozszerzeniu nauki ludu podaje się niniejszem z przyjemnością do wiadomości publicznej.

Ameryka.

(Szczegóły o odstąpieniu Stanom zjednoczonym doliny Mesilla. — Nowa kopalnia złota.)

Listy z Meksyku zawierają bliższe szczegóły o odstąpieniu Stanom Zjednoczonym doliny Mesilla. Dolina ta niosła Meksykanom bardzo mały pożytek, gdyż służyła tylko za kryjówkę zbójckim bandom Indyan. Z drugiej strony suma, za którą ją kupiono, posłużyła Santa Annie do utrzymania się dłużej przez lat kilka na swej posiadłości. Dlatego też traktat sprzedaży nieobudza w Meksyku żadnej sympatii. Granica między północną Ameryką i Meksykiem jest już wytknięta. Rio Bravo stanowi jeszcze ciągle niejaką część linii pogranicznej, ale powyżej Paso del Norte bieży ta linia ku południowi, schyla się na zachód do 31. stopnia szerokości, ciągnie się potem aż do włości San Lorenzo, potem idzie w górę ku północy i bieży aż do ujścia Rio Gila i Colorado. A zatem jezioro Guzman należy teraz do północnej Ameryki, ale nieodstąpiono ani jednego punktu przy odnodze Kalifornii. Włość Paso del Norte pozostaje również przy Meksyku. — Rząd meksykański ogłosił urzędowe sprawozdanie, według którego w pięciu lub sześciu rzekach, płynących przez państwo Guerrero, odkryto pokłady złota. Wytknięte punkta zgadzają się zupełnie z temi, o których Cortez w liście do króla Hiszpanii doniósł jako o kopalniach złota Montezumy. (Zeit.)

Hiszpania.

(Dług państwa. — Budżet na rok 1854. — Jeneralne zgromadzenie akcyonaryuszów banku.)

Madryt, 31. stycznia. *Gaceta* zawiera dalszy ciąg długu, mającego się zapłacić pojedynczym wierzycielom z kasy publicznej, który w ogóle wynosi 48 milionów 745.000 r. Między wierzycielami znajdują się prócz innych także książę Infantado. Bertran de Lis, kilku radców miejskich itd.

— Budżet na rok 1854 wyznacza między innymi dla ministerstwa wojny 22,183.456 r., dla marynarki 5 milionów 507.003 r., a na zwyczajne wydatki ogółową sumę 130,453.292 r.

Akcyonaryusze banku są powołani na dzień 5. marca na jeneralne zgromadzenie. Powszechna junta składa się z 150 członków, a każdy, kto przed 5. grudnia 1850 posiadał i zatrzymał 80 lub kilka akcyj, jest upoważniony do głosowania. Zameżne niewiasty, osoby małoletnie, korporacye i zakłady publiczne głosują przez swoich deputowanych, podobnież wdowy i osoby bezżenne przez pełnomocników specjalnych. (W. Z.)

(Doniesienia telegraficzne.)

Według prywatnego doniesienia telegraficznego z Madrytu z d. 6. lutego odkryto tam klub demokratyczny i aresztowano 14 osób. — Zwykle wiadomości z d. 5. b. m. potwierdzają ucieczkę jenerała Jose de la Concha z Barcelony i domysłają się także, że na okręcie przemysłników odplynął do Francyi. (Zeit.)

Anglia.

(Sprawy parlamentu. — Konferencja Komitetu kupców londyńskich z ministrem kolonialnym.)

Londyn, 7. lutego. Na wczorajszym posiedzeniu Izby wyższej załatwiono najprzód kilka spraw mniej ważnych, poczem margrabia *Clanricarde* interpelował ministra spraw zewnętrznych, hrabię *Clarendon'a* względem stosunków z Rosją. Po danych już przez ministra wyjaśnieniach o stosunkach Anglii z Rosją dowiaduje się margrabia, że negocjacje względem wojny na wschodzie ciągle się jeszcze odbywają. Przy takim składzie rzeczy byłoby przykrą dlań rzeczą utrudniać mocą swoją negocjacje te w czemkolwiek. Nie należa więc zbyt w tym względzie, i poprzestaje na zapytaniu się lorda *Clarendon'a*, czyli Rosya odpowiedziała już na przedłożone jej propozycje. Dowiaduje się też o terażniejszym stanie stosunków dyplomatycznych Anglii z dworem petersburskim. Zdaje się, że posłowie rosyjscy tak w Paryżu jako i Londynie przestali urzędować, a może już i odjechali z obydwóch stolic. Chciałby więc otrzymać wiadomość o instrukcyach danych posłowi angielskiemu w Petersburgu po zaprzestaniu urzędowania posłów rosyjskich w Londynie i Paryżu. Hrabia *Clarendon* odrzekł na tę interpelację, że obowiązany jest wielce szanownemu margrabi za względy okazane i odłożenia jak na teraz dyskusji, która według jego zdania mogłaby tylko utrudnić utrzymanie pokoju i tak już bardzo zagrożonego. Rząd J. M. królowej spodziewał się urzędowej odpowiedzi Cesarza Mikołaja zeszłego jeszcze piątku, lecz otrzymał ją dopiero dziś po południu. Odpowiedzi tej nie czytał oprócz hrabi *Aberdeena* żaden jeszcze z jego kolegów, zaczem też nie życzyłby sobie wchodzić teraz w bliższe jej szczegóły. Tyle tylko może powiedzieć, że odpowiedzi tej przyjąć nie można, i do Konstantynopola przesłać wcale nie wypada. Baron *Brunnow* był u mowy (lorda *Clarendon'a*) w sobotę i wręczył mu notę odnoszącą się do danej pomienionemu posłowi odpowiedzi na zapytanie jego względem flot na Czarnem morzu. Z noty tej zdaje się okazywać, że poseł rosyjski nie ma już innego wyboru, jak tylko zerwać stosunki z tym krajem, i zapewne opuści dziś jeszcze miasto Londyn. Rząd angielski ma szczerą chęć udzielenia dokładnej informacji, jaką tylko w tym względzie dać może, a w ciągu tego tygodnia przedłoży Izbie i resztę dokumentów. — Potem zabrał głos hrabia *Ellenborough* oświadczając, że nigdy o tem nie wątpił, jako wszystkie te negocjacje skończą się tylko wojną z Rosją. Gdyby rząd dał się być uwieść czemkolwiek i zaniedbał uzbrojeń wojennych, natenczas spotkałby go słuszne wyrzuty. Nie wątpi wcale, że Anglii grozi wojna najstraszniejsza ze wszystkich, jakie kiedykolwiek tylko prowadziła. — Margrabia *Clanricarde* przystępuje zupełnie do zdania szlachetnego lorda. Wojna ta może stać się jeszcze wielką klęską dla kraju. Wprawdzie niekoniecznie dla Anglii, lecz tem więcej dla ludzkości. — Lord *Beaumont* zapytał, czyli posłowi angielskiemu w Petersburgu wydano już polecenie do odjazdu?, na co lord *Clarendon* odrzekł temi słowy: Tak francuski jako i angielski rząd przestał instrukcje posłom swoim w Petersburgu i polecił im, ażeby postąpili sobie całkiem za przykładem posłów rosyjskich w Paryżu i Londynie.

W Izbie niższej oświadczył lord *J. Russell* na zapytanie lorda *Jocelyn'a*, że poseł rosyjski oznajmił swój wyjazd z Londynu, i że zapewne już to skutecznym dnią dzisiejszego. Następnie zaproponował lord *Russell*, ażeby Izba zebrała się w komitet dla obradowania nad kwestją przysięgi parlamentowej, której zmiana nastąpić ma dla przypuszczenia izraelitów do parlamentu. Dla uzasadnienia wniosku tego dodał mowca, że należałoby najbardziej na to uważać, ażeby rota przysięgi nie zawierała nic zbytowego i przykrego. Złożenie przysięgi na wierność byłoby już rzeczą dostateczną, gdyż i tak już mieści się w tem przysięga supremacji, a odrębne przysięgi supremacji i wyprzysiężenie się nie są wcale potrzebne. Przysięgę supremacji przepisano pierwotnie katolikom. Dla katolików zniesiono już wszakże tę przysięgę, lecz zatrzymano ją dla protestantów, chociaż to się ich nigdy nie tyczyło. Śmieszna byłoby rzeczą zatrzymać nadal rotę wyprzysiężenia się, zwłaszcza, że nie ma już żadnego potomka z domu *Stuartów*. Proponuje więc, ażeby niepotrzebne przysięgi uchylono, jako niemniej i słowa: „na prawdziwą wiarę Chrześcijańską,“ które najprzód za *Jakóba I.* zaprowadzono dla przytłumienia doktryny wówczas rozszerzanej. Doktryna ta nie wywiera wszakże teraz żadnego wpływu na czynności ludzkie, i nie potrzeba przeto żadnych już zabiegów w tym względzie. Zresztą słowa te nie myślano nigdy zastosowywać do żydów, i należałoby je albo całkiem opuścić, lub wnieść już lepiej bil wykluczający żydów z parlamentu. — Minister odczytał następnie rotę przysięgi, jaką w miejsce dawniejszej proponuje, i którą przysięgający zatwierdza, że swemu monarsze zachowa wierność, doniesie natychmiast o wszelkim wiadomym mu spisku przeciw jego osobie lub dostojństwu, lub stawać będzie zawsze w obronie istnącego prawa następstwa tronu, i w której ma oświadczyć, że żaden obcy książę lub władca nie ma prawa wykonywania w Anglii jakiegokolwiek cywilnej lub świeckiej jurysdykcji.

Na konferencji, która 4. b. m. odbył komitet kupców londyńskich z ministrem kolonialnym, księciem *Newcastle* dla rozpoznania wybrzeży i głębokiego kraju Nowej Australii, oznajmił minister pomieniony, że dowódcą wyprawy mianował kapitana *Stokes*, i polecił mu wypracowanie planu ekspedycyjnego. P. *Hanny* ma w tej wyprawie otrzymać posadę odpowiednią jego zasługom. Koszt wyprawy łożone ze strony rządu obliczono na 3500 funtów szterlingów. (W. Z.)

(Wyjazd pana *Brunnow*. — Ogłoszenie w *Portsmouth*. — Okręta przygotowujące się do odpłynięcia na morze bałtyckie.)

Londyn, 9. lutego. Baron *Brunnow* odjechał wczoraj po południu umyślnym pociągiem do *Dover*, gdzie miał przenoćować, a dziś zrana udał się na pokładzie paropływu „*Prince Artur*“ w dalszą podróż do *Calais*. Londyńska dyrekcja kolei żelaznych, wiadomiona o odjeździe Jego Excelencyi, porobiła zwykle przygotowania przepisane dla przyjęcia dostojnych osób i oddała mu osobny powóz do dyspozycyi. Kapitan *Barlow*, inspektor kolei i *Mr. Herbert*, sekretarz, odprowadzali Barona i jego rodzinę do sali odjezdnej, a gdy wsiadł do powozu, zegnali go z uszanowaniem osoby zebrane przed dworcem kolei. Sekretarze ambasady rosyjskiej i *Attaches* byli także obecni przy odjeździe, jednak pozostaną jeszcze w Londynie.

W *Portsmouth* wyszło wczoraj ogłoszenie, które wzywa wszystkich majtków niżej lat 60, pobierających pensję inwalidów, aby się na dniu 14. b. m. stawili przed komisją admiralicyi, która ma się zająć ocenieniem ich zdadności do służby. Nieobecni narażą się na utratę pensyi.

Okręta liniowe „*Duke of Wellington*“ (o 131 działach) pod dowództwem komodora *Martin* i „*Royal Georg*“ (o 120 działach) pod dowództwem kapitana *Codrington*, zostały z kilku innymi jeszcze okrętami liniowymi po części z *Lizbony*, a po części z innych stacyi południowych wezwane do *Devonport* dla przygotowania się do odpłynięcia na morze bałtyckie. Okręt żaglowy „*Neptun*“ (o 120 działach) otrzymał rozkaz skompletować załogę swoją na 950 majtków, a okręt „*Cäsar*“ (o 91 działach) zaledwie spuszczonej z warsztatu, zabrał już na pokład wszystkich swych żołnierzy i kanonierów. — Według dziennika *Times* zgadzającego się po części z dziennikiem *Herald* w wyszczególnieniu mających odpłynąć pułków, ma być na przyszły miesiąc założony pod *Chobham* obóz dla 30 000 ludzi. (A. B. W. Z.)

Francya.

(Zakład dobroczynny. — Reorganizacja biblioteki narodowej. — Komisya municypalna miasta *Sztrasburga*.)

Paryż, 8. lutego. Dnia 26. stycznia 1853 wyznaczyła rada gminy miasta *Paryża* 600.000 franków na zakupienie zaszyjnika z klejnotami, który miał być ofiarowany Jej Mości Cesarzowej imieniem miasta. Na pisemne zyczenie Cesarzowej uchwalono użycie tej sumy na cele dobroczynne, a temi dniami postanowiła rada gminy założyć za pomocą tej sumy ochronę dla młodych dziewcząt przedmieścia *St. Antoine* na placu stojącym teraz bez użytku.

— *Bulletin de Paris* ogłasza zupełną i radykalną reorganizację wielkiej biblioteki narodowej.

— Gubernatorowi francuskich zakładów w *Indyi*, kontr-admiralowi *Verninac* pozwolił Cesarz przyjąć złoty medal ofiarowany mu przez mieszkańców z *Pondichery*.

— Nowa komisya municypalna miasta *Sztrasburga* rozpoczęła urzędowanie swoje. Pierwszą jej czynnością było przyzwolenie kredytu dla zniżenia taksy chleba. Ceny zboża spadły zresztą w dniach ostatnich na wszystkich targowicach *Francyi*. W lutym roku 1847 były ceny o 20–25 procent większe, jak obecnie. (W. Z.)

(Bal w *Tuileryach*. — Ugoda z bankiem. — Depesza z *Madrytu*.)

Paryż, 9. lutego. Wczorajszy bal w *Tuileryach* był nadzwyczaj świetny i liczył bardzo wielu uczestników. Przeszło stu cudzoziemców, a między tymi generała *Prim* i księcia *Pükler-Muskau* przedstawiono Ich ces. Mościom, którzy przybyli około godziny 10.

— Dziennik *Constitutionnel* donosi w następujący sposób o ugodzie zawartej przez ministra finansów z bankiem francuskim:

„Rozszerzono pogłoskę, że państwo zaciągnęło pożyczkę. Prawda, że rządowi robiono propozycje; ale te propozycje, jeżeli nas dobrze uwiadomiono, nie zostały przyjęte. Ponieważ jednak nastaje teraz właśnie ów peryod, w którym wydatki bywają największe a dochody najniższe, przeto zawarł rząd z bankiem ugodę, użyczając państwu za złożeniem asygnacyi skarbowych kredyt 60 milionów do dyspozycyi, z którego rząd w miarę swych potrzeb użytkować będzie. Ta operacja była najstosowniejszą, aby zaradzić wspomnianemu w raporcie ministra finansów do Cesarza chwilowemu zmniejszeniu się gotówki; zresztą dowodzi ona, że rząd niemyśli o żadnej pożyczce, i może z tego względu przyczynić się znacznie do ustalenia kredytu.“

— Z *Madrytu* nadeszła tu pod dniem 6. lutego następująca depesza telegraficzna: Odkrycie klubu demokratycznego pociągnęło za sobą uwięzienie 14 osób, schwytanych na gorącym uczynku sprzysiężenia przeciw bezpieczeństwu państwa. Śledztwo rozpoczęło się już. (Abbl. W. Z.)

Belgia.

(Rozporządzenie królewskie względem wystawy sztuk pięknych.)

Bruksela, 10. lutego. *Monitor* ogłasza następujące rozporządzenie królewskie z dnia 8. grudnia: „Art. 1. Powszechna wystawa dzieł żyjących artystów odbędzie się w r. 1854 w *Brukseli*. Będzie otwarta dnia 1. sierpnia, a zamknięta 30. września. Art. 2. Organizacja i dyrekcja wspomnianej wystawy będzie poruczona komisji, której członków mianuje minister spraw wewnętrznych. (Zeit.)

— *Journal de Bruxelles* donosi, że układy względem współdziałania kleru w naukowych zakładach państwa zostały nareszcie ukończone, i zapewniają wolność rządu, episkopatu i gmin. (Abbl. W. Z.)

Włochy.

(Plan zaprowadzenia nanowo gwardyi miejskiej (Civica).)

Rzym, 31. stycznia. W tym roku ma być znówu przywrócony instytut, który przed sześciu laty uważano powszechnie za niedostateczny i nieodpowiadający bynajmniej potrzebom czasu. Jest to rzymska *Civica*, to znaczy milicya obywatelska, która w czasie rozruchów była zamieniona w pięć razy liczniejszą gwardyę narodową. Nowa *Civica* przyjmie znówu na siebie te same powinności, jakie dla niej przepisał jej twórca kardynał Consalvi za Piusa VII. Korpus tej milicyi miejskiej wybrany z rzemieślników, będzie liczył około 3000 ludzi, zostających pod naczelnym wodzem rzymskim *principe*, i będzie pełnił straż na kapitole i przed pałacem Papieża. Wkrótce nastąpi jego reorganizacja, ażeby regularne wojsko papieskie przynajmniej w części mogło odejść na załogi w prowincyi.

(Zeit.)

Niemce.

(Zaprowadzenie rady sanitarnośći w Mnichowie.)

Mnichów, 6. lutego. Do królewskiego rządu Wyzszej Bawaryi wyszło pod dniem 11. z. m. najwyższe postanowienie, tyczące się zaprowadzenia w stołecznem i rezydencyonalnem mieście rady sanitarnośći, którego osnowa jest następująca: „Król Jego Mość raźczył postanowić: 1) ażeby w stołecznem i rezydencyonalnem mieście Mnichowie weszła w życie rada sanitarna jako organ obradujący i zdający sprawę; 2) ażeby ta rada odbywała co miesiąc przynajmniej jedno posiedzenie; 3) posiedzenia rady sanitarne będą się odbywać pod prezydencją król. dyrektora policyi albo jego zastępcy. Do zakresu rady sanitarne należą wszystkie przedmioty, które się tyczą sanitarnośći stolicy. Zamiarem rady sanitarne jest: wykrywać wszelkie niedogodności tyczące się stanu zdrowia, zastanawiać się dokładnie nad środkami do zaradzenia im i podawać w tej mierze do wyższej instancyi propozycye. W namienionym reskrypcie są zawarte jeszcze dalsze przepisy względem toku spraw mającego się zachowywać przez radę sanitarną, również jest wytknięty jej stosunek do władz publicznych, a mianowicie do magistratu i dyrekecyi policyi.

(W. Z.)

(Zmiany w sprawie wychodźstwa z Bawaryi do państw zagranicznych.)

Mnichów, 7. lutego. Ministeryalnym reskrypcem z 22. z. m. zaprowadzono następujące ważne zmiany w sprawie wychodźstwa z Bawaryi do państw poza obrębem Niemiec: 1) Młodzieńcy będący w wieku obowiązującym do służby wojskowej, bądź się wnoszą sami, bądź z swemi familiami, mają postawić zastępcę. 2) Młodzieńcy, którzy wywędrowują sami, przed wstąpieniem w wiek konskrypcyjny, mają również dać stosowne zaręczenie względem wypełnienia swej powinności wojskowej. 3) Jeżeli familie z małoletniemi synami wywędrowują do Francyi lub Ameryki, należy względem tych synów, którzy w ciągu najbliższych dziesięciu lat wstępują w wiek konskrypcyjny, dać również stosowne zaręczenie względem wypełnienia powinności wojskowej, gdyż oni zatrzymują na wszelki sposób przez ten przeciąg czasu indygenat bawarski. 4) Jeżeli gmina obawia się, ażeby jej członkowie, którzy chcą wywędrować, na wypadek ich powrotu przed uzyskaną naturalizacją nie stali się dla niej ciężarem, może policyjnej władzy, do której się podają próśby o wywędrowanie, zaproponować, ażeby złożono kaucyę, która aż po wykazaniu się z uzyskanej naturalizacji zwróconą będzie. Te przepisy będą zastosowane przy wychodźstwie bawarskich poddanych do tych wszystkich państw, w których aż po upływie niejakiemu czasu naturalizacja jest przyzwolona.

(Zeit.)

(Wychodźstwo z W. księstwa Badeńskiego.)

Z Badeńskiego, 7. lutego. W tym roku wzmaga się u nas nadzwyczajnie wychodźstwo do Ameryki, Algieryi i Australii. — Dzienniki miejscowy i *Staatszeitung* zawierają prawie codziennie urzędowe doniesienia o takich osobach, które wywędrować zamyszlają. W miejscach wydających wino, gdzie ucisk doszedł teraz do bardzo wysokiego stopnia, starają się gminy przez wydalenie swoich ubogich których liczba coraz więcej się wzmaga, pozbyć się ciężaru, który jest już tak uciążliwym, że sobie gminy rady dać nie mogą. Ale oprócz tego wnoszą się także zamożni ludzie, którzy częstokroć znaczne sumy wywożą z kraju do swej nowej siedziby. — Ten przypadek zachodzi w Oberlande, a najszczególniej w Palatynacie. Ze ztąd wynika znaczne spadnięcie wartości dóbr, nie potrzeba domów. W wielu ubogich włościach są opróżnione liczne domy. Stratę na tem ponoszą najszczególniej kapitaliści, którzy w lepszych czasach pożyczali na nie pieniądze.

(Zeit.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 11. lutego.)

Metal. austr. 50/68 3/4; 4 1/2 60 1/2. Akcy bank. 1130. Sardynskie — Hiszpańskie 35 7/8; 3 0/0. Wiedeń. 92 3/4. Losy z r. 1834 — 1839 r. —

(Kurs giełdy berlińskiej z 13. lutego.)

Dobrowolna pożyczka 50/99 1/2 p. 4 1/2 0/0 z r. 1850 98 3/4; 4 1/2 0/0 z r. 1852 98 3/4; 4 0/0 z r. 1853 94. p. Obligacye długi państwa 86 1/2. Akcy bank. 106 1/2 l. Pol. listy zastawne nowe 92; Pol. 500 l. —; 300 l. —. Frydrychadory 13 1/12. Inne złoło za 5 tal. 8 1/4. Austr. 5 0/0 met. 70 Austr. banknoty 79 3/4.

Rosya.

(Egipcscy oficerowie.)

Warszawa, 8. lutego. Od kilku dni przebywają szereg najbliższych gości w naszym mieście. Wiadomo, że na egipskim paropły-

wie „Perwaz-Bachri“ zabrano kilku oficerów z egipskiego wojska w niewolę. Pięciu z tych oficerów, zawiezionych do Petersburga, zostali na wolność wypuszczeni, i powracają teraz do swej ojczyzny. Sa to porucznicy Abdul-Latif i Emrula, midschipmeny Osman i Hassanin, i doktor Dządola, Nubijczyk. Zresztą zdaje się, że się im nasze miasto dosyć podoba, gdyż już kilka razy odwiedzili nasze teatry i reduty.

(Zeit.)

Księztwa Naddunajskie.

(Ogłoszenie. — Załoga Kalafatu wzmocniona. — Rozłożenie wojsk ro. w Małej Wołoszczyźnie.)

Bukareszt, 21. stycznia (3. lutego). Wychodzący w Bukareszcie dziennik „Deutsche Zeitung“ ogłasza co następuje: W procesie wytoczonym podporucznikowi Teodorowi Paleologu i jego współwinowajcom za nieszczęsny ów wypadek, który przez zapadnięcie się mostu przyprawił o życie 53 aresztantów i 6 żołnierzy, wydał Jego Excelencyja cesarski pełnomocny komisarz, jenerał-adjutant baron Budberg następujący reskrypt do Jego Excelencyi szefa wojsk wołoskich, Bana Cheresko:

„Bratem pod rozwayę przedłożony mi przez Waszą Excelencyę wyrok w sprawie podporucznika Teodora Paleologu, a mając na względzie dawniejsze jego nienaganne zachowanie w służbie, jakoteż tę okoliczność, że przyczynę utopienia się 53 aresztantów i 6 żołnierzy trzeba przypisać niezdatności mostu, potwierdzam na wstawienie się Waszej Excelencyi zmianę zasadzonej przez władzę kary, to jest, żeby zamiast usunięcia od służby został podporucznik Teodor Paleologu ukarany dwumiesięcznym aresztem i pominięty przy najbliższym awansie.“

Bukareszt 7. (19.) stycznia 1854.

(Podp.) Budberg.

— Podług doniesień gazety kronsztadzkiej miano załogę Kalafatu wzmocnić na dniu 29. z. m. 10 batalionami piechoty, 1 pułkiem kawaleryi i 12 działami ciężkiego kalibru. Nadto oczekiwano jeszcze nowych posiłków. Bojar Filipesko zajmuje się utworzeniem legii wołoskiej, która ma walczyć przeciw Rosyanom.

Rosyanie mieli konuicę swoją posunąć aż do Dunaju po tej stronie Florentyny, i obsadzić wsie Saltchia, Isentschia i Kuszomir dla ochronienia ich od napadu Turków. W Bułgariyi i Rumelii ma być w ruchu cała armia turecka. Znaczne masy wojska zostały wysłane ku Dunajowi, wszystkie będące do dyspozycyi siły zbrojne mają być z południowych okolic Dunaju ściągane do obozów nad Dunajem i w Małej Wołoszczyźnie, a ich miejsce zajmą, jak słyhać, oczekiwane już na pewno wojska mocarstw zachodnich jako rezerwa. W Gałacz panuje wielkie zniechęcenie, ponieważ handel tamtejszy zupełnie jest zatamowany.

Podług umieszczonej w gazecie powszechnej korespondencyi wiedeńskiej z 6. t. m. są wojska rosyjskie w Małej Wołoszczyźnie w następujący sposób rozłożone: 20,000 piechoty z 106 działami stoi pod Radowan; tam znajduje się także główna kwatera; 5000 ludzi z 40 działami tworzą przednią straż pod dowództwem jenerał-majora Baumgarten, bohatera z Czetae, nie zaś jak mówiono jenerała Anrep, który prowadzi lewe skrzydło rozciągające się od Radowan aż do ujścia Aluty. Prawe skrzydło zostaje pod dowództwem jenerała Fischbach, i ciągnie się od Krajowy przez Zinzeren, gdzie stoi 2000 piechoty, aż do Czernez, gdzie się znajduje 8000 piechoty, 1500 konnicy i 30 dział. O pół mili ztamtąd ku granicy serbskiej stoją forpoczty tureckiego korpusu armii, rozłożonego pod dowództwem Saif Baszy nad granicą serbską. Omer Basza porobił już potrzebne przygotowania, aby wszelkie straty mogące nastąpić w przyszłych walkach w Małej Wołoszczyźnie mogły być jak najspieszniej zapełniane; rozporządził, ażeby w leżących między Sofią i Widdynem miasteczkach Verkowatz, Chiprowatz, Melkowatz, Drinowatz i Arzar Palanka utrzymywano w każdym 3000 ludzi na załodze, któreby w razie potrzeby mogły pospieszyć na widowisko boju w Małej Wołoszczyźnie. Wszelki ubytek zaś ma być wtedy zapełniany spiesznemi posiłkami z Solii.

(A. B. W. Z.)

Grecya.

(Powstanie w Epirze.)

Ateny, 3. lutego. Od kilku dni słyhać z nad granicy dziwne rzeczy, które wprawdzie można było przewidzieć, które jednak wielką wywołały sensacyę. Porucznik dziewiątego batalionu pogranicznego, Spirydion Karaiskakis, syn poległego pod Atenami bohatera Karaiskakis, przekroczył d. 28. stycznia granicę w liczbie 500 Greków i Albańczyków. Połączył się w Fpirze z powstańcami i z wielką ciekawością oczekują pierwszych jego kroków. Wszystko zależy będzie od tego, czyli mu się pierwsze kroki powiodą. Jeżeli to nastąpi, to wkrótce wybuchnie w Epirze, w Tessalii i Macedonii powstanie przeciw Porcie. Młody Karaiskakis wychowany w Niemczech, a mianowicie w Mnichowie; przed przekroczeniem granicy podał do król. rządu formalną prósbę o dymisyę. Obydwie siostry jego poszły w Grecyi za mąż, on sam pochodzi z Suli. — Główna kwatera jego znajduje się w Radowitz.

(Zeit.)

Turecya.

(Brat Abd-el-Kadera w Konstantynopolu.)

Konstantynopol, 24. stycznia. Starszy brat Abd-el-Kadera El-Hadj-Abd-el-Kader przybył tu wczoraj z liczną świtą z Marsylii w podróży do Brussy.

O zasłabnięciu Omera Baszy nie donosi „Journal de Constantinople.“

(A. B. W. Z.)

(Admirał Dundas powraca z zatoki Sinope do Bosforu.)

Dziennik „Osserv. Triest. donosi z Konstantynopola pod dniem 26. z. m.:

„Admirał Dundas postanowił powrócić z zatoki Sinope do Bosforu z dwóch przyczyn: raz, że w zniszczonym porcie niemógł zapatrzeć w żywność swej floty, a powtóre że na pokładzie floty angielskiej wybuchła ospa, zczem admirał uznał za potrzebne oczyścić okręta i słabych odwieźć do szpitalu do Konstantynopola. Posłowie Anglii i Francyi wysłali byli do Sinope paropływ z rozkazem, ażeby floty pozostały tam aż do dalszych rozkazów; ale kuryer spotkał je dopiero wtedy, gdy już zawijała do Bosforu. — Okręt liniowy „Charlemagne“ odplynął z kilku paropływami do Warny.

(Przybycie dywizji paropływów zjednoczonej floty do Trebizondy.)

Trapezunt, 14. stycznia. Dla zdumionej ludności Trebizondy było to wcale ważnem zdarzeniem, gdy na dniu 9. b. m. dywizya paropływów zjednoczonej floty, składająca się z okrętów śrubowych: „Charlemagne“ o 90 działach, a „Agamemnon“ i „Sanspareil“ każdy o 84 działach, i z fregat parowych: „Terrible“, „Mogador“, „Gomer“, „Descartes“ i „Samson“ pod rozkazami kontradmirałów Le Barbier de Tinan i Sir Edm. Lyons, stanęła tam na kotwicy i huk wystrzałów salutowych przegłuszył spokojne pobrzekiwanie nadchodzących i odchodzących karawan. W towarzystwie tych okrętów wojennych znajdowało się 5 tureckich fregat parowych i paropływ transportowy „Schih-Pee“, które przywiozły kanonierów i 5000 wojska lądowego do Batum, a oprócz tego miały na pokładzie znaczny ładunek amunicyi i innych materiałów wojennych. Wszystkie te okręta, a z nimi także mały turecki paropływ, który dotąd utrzymywał komunikację między Trebizondą i stacją wojskową w Batum, odplynęły na dniu 10. b. m. wieczór dalej we wschodnim kierunku.

Jak dalece wyprawa ta nosi na sobie cechę spokoju, można wnioskować z tej okoliczności, że wszystkie działa angielsko-francuskiej floty były ostro nabite, i tylko na każdym z 4 okrętów admirałskich znajdowała się jedna bateria salutowa bez naboju.

Między Tschüruk-Ssu i Tszeketil wznieśli Turcy małą twierdzę, którą Rosyanie na dniu 30. grudnia (wiadomość ta nadeszła dopiero temi dniami) od strony morza bombardowali. (Abld. W. Z.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie lwowskim.)

Lwów, 10. lutego. Na targach w Gródku, Jaryczowie i Szczercu płacono w drugiej połowie zeszłego miesiąca w przecięciu za korzec pszenicy 7r.56k.—7r.30k.—7r.36k.; żyta 6r.24k.—5r.48k.—6r.3k.; jęczmienia 5r.—4r.42k.—4r.48k.; owsa 2r.48k.—3r.—2r.54k.; hreczki 5r.12k.—4r.54k.—5r.2k.; kukurudzy w Szczercu 6r.6k. Za cetnar siana 38k.—45k.—52k. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 8r.—5r.48k.—9r.12k., miękkiego po 6r.24k.—5r.10k.—7r.12k. Funt mięsa wołowego kosztował 3¹/₅k.—4k.—4k. i garniec okowity 2r.—1r.—1r.36k. m. k. Kartofli, wełny i nasienia koniczy nie było w handlu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. lutego.

Hr. Komorowski Ant., z Kopeliny. — PP. Komarnicki Boles., z Jackowiec.

— Borkowski Włod., z Lubieniec. — Romaszka Michał, z Ispasa. — Rozwadowski Franc., z Żółkwi. — Weinfeld Józef, c. k. komisarz obw., z Żółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16. lutego.

Hr. Stadnicki Edw., do Kresowiec. — Hr. Starzeński Michał, do Krzywczyc. Hr. Mier Hen., do Buska. — Hr. Lanckoroński Teod., do Poddubiec. — PP. Czajkowski Hyp., do Dydiatycz. — Król Michał, kanonik, do Przemysła.

Kurs lwowski.

Dnia 16. lutego.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	6	52	5	56
Dukat cesarski	5	54	5	58
Półimperyal zł. rosyjski	10	13	10	19
Rubel srebrny rosyjski	1	59	2	—
Talar pruski	1	52	1	54
Polski kurant i pięciozłotówka	1	27	1	28
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	90	12	90	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 16. lutego 1854.

	złr.		kr.	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	—	—	—	—
Przedano „ „ 100 po	—	—	—	—
Dawano „ „ za 100	90	—	—	—
Zadano „ „ za 100	90	30	—	—

(Kurs wiedeński i wekslowy z 16. lutego 1853.)

Obligacje długu państwa 5% 89³/₈; 4¹/₂ 79⁵/₈; 4¹/₂ —; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% — 2¹/₂ — Losy z r. 1834 232³/₈; z r. 1839 132³/₈. Więd. miejsko bank. — Akeye bank. 1295. Akeye kolei półn. 2275. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie 113¹/₂. Budwejskie 258. Dunajskiej żeglugi parowej —. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akeye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 477¹/₂ złr.

Amsterdam l. 2. m. — Augsburg 129¹/₂ 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 129 p. 2. m. Hamburg 96 l. 2. m. Liworna 124¹/₂ p. 2. m. Londyn 12 37. l. 3. m. Medyolan 126¹/₈. Marsylia 151¹/₂ l. Paryż 151¹/₂ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. lutego.

Pora	Barometr w mierze więd. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	27 4 0	— 7°	— 3°	wschodni ₀	pochm.
2 god. pop.	27 3 9	— 3°	— 7°	„	„
10 god. wie.	27 3 9	— 5°	—	„	śnieg

T E A T R.

Dzisiaj: Przedst. pols.: „Wrózka La Voissin.“

Jutro: Opera niem.: „Die Jüdin.“

W krótkim czasie (na dochód p. Anieli Aszperger) przedstawiony będzie po raz pierwszy dramat w 5ciuaktach z francuskiego p. Mery dla tutejszej sceny przełożony p. n. „Guzman dzielny.“ (Guzman le brave.)

K R O N I K A.

Ozdoby świetnym zabawom tegorocznych zapust przyczynił wspaniały Bal przedwczoraj (we środę d. 15. b. m.) u Jego Excelencyi hr. Kajetana Lewickiego. Arcysokolnika królestw Galicyi i Lodomeryi. Bal z prywatnych jedyny, bo zaszczycony obecnością Jego Cesarzewiczowskiej Mości Arcyksięcia Karola Ludwika zostawił paniątkę uprzejmej laski cesarskiego Gościa i dla samego obywatelstwa przez-to, że odwiedzić i zabawić się raczył w domu tych, których cały świat wysoce poważa, ceni i z całą zyczliwością szanuje. Nikt też z zaproszonych nie wymówił się, owszem każdy pragnął jak najusilniej przydać ze swej strony ile można świetności, ażeby tem okazać swą wdzięczną przychylność dla Gospodarza wylanego na uprzejmie przyjęcie przybywających gości. Mężczyźni wnosili wesołość, ochotę, Damy prócz tego powaby w strojach gustownych i te wdzięki, któremi całe towarzystwo tyle zachwycać i ożywiać umieją, że i przedwczorajsza zabawa im osobliwszy urok zawdzięcza. Wytworny gust w doborze strojów uprzedzał i ujmował mimowolnie.

Trudno prawdziwie przy tak licznej i ożywionej zgromadzeniu schwytać wszystko: tu myśl, uczucie, uwaga płyną w polocie za wrażeniami, i z trudnością dopatrzeć może oko tyle okazałych eo kosztownych ozdób w samym salonie i w przyległych apartamentach, tyle dzieł sztuki i drogich zbiorów artystycznych, któremi się odznacza pałac państwa hrabstwa Lewickich. Tańce, zabawa, wyborna muzyka, potoczne konwersacje, wesołość, przytem bytność i udział wzajemny Jego Mości Arcyksięcia w gronie samych osób, które już przedtem miały zaszczyt być Jego Cesarzewiczowskiej Mości prezentowane, a nade wszystko gościnność państwa Gospodarstwa tak wszystkich zajmowały, że Bal dopiero o piątą godzinę niemal ze dniami się skończył, gdy Jego Cesarzewiczowska Mość do siebie powrócił.

— Dyrekcya galicyjskiego zakładu dla ślepych zaprasza na popis publiczny wychowauców tegoż zakładu, który się odbędzie jutro dnia 18. lutego b. r. o

godzinie 10tej przed południem w domie zakładu na przedmieściu Lyczakowskim.

— C. k. konsul austriacki w Grecyi wschodniej dr. G. Hahn wydał dzieło: „Studia albańskie“ w c. k. wiedeńskiej drukarni nadwornej i rządowej. Dzieło to dokładne i obszerne z mapą i innymi objaśnieniami jest ze wszęch miar ozdobą niemieckiej a w szczególności austriackiej literatury. Na pilniejszą zaś uwagę zasługują trzy pierwsze rozdziały: Przegląd geograficzno-etnograficzny, szkice podrózne i opisanie obyczajów, tudzież rozdział szósty, w którym autor dowodzi gruntownie, że najdawniejszymi mieszkańcami Grecyi byli Pelagowie, z których dzisiejsi Albańczycy pochodzą. Dla badacza języków będą zapewne najwazniejszą rzeczą notaty do gramatyki dyalektu toskiego i do słownika albańsko-niemieckiego.

— W ostatnich dniach stycznia wyszło z giserni mnichowskiej bardzo piękne dzieło, mianowicie statua Jeffersona przeznaczona do kolosalnego monumentu Washingtona do miasta Richmond w państwie Wirginii. Ma 13 stóp wysokości i należy do liczby czterech posągów mających otaczać 22 stóp wysoką statue Washingtona, założyciela Stanów zjednoczonych. Pod kierunkiem pana inspektora Miller udało się to dzieło wybornie, a do wykonania go użyto 104 cetnarów metalu.

— Mowę od tronu Królowej Wiktorji telegrafowano do Bristolu z niesłychaną dotychczas szybkością. O god. drugiej min. 35 skńczyła Królowa czytać, a o god. 3. min. 15 wyszedł dziennik „Bristol Minor“ z całą mową od tronu.

W niedzielę d. 10. b. m. Bal w sali redutowej na dochód Ochronki małych dzieci i Niemowląt pod opieką J. E. jw. hrabiny Gołuchowskiej.

Subskrypcya otwarta w biurze prezydyalnem k. Magistrate i w Redakcyi Gazety lwowskiej.